

**ANETTE PREHN HAR NYDIGTET
JEPPE AAKJÆR-KLASSIKER:**

- Jens Vejmand er jo Højskole-sangbogens vigtigste sang

På opfordring har forfatter og sociolog Anette Prehn skrevet en nutidig, ny version af Jens Vejmand - og »Jens Blegmand« er også et offer for sin tids tvingende magt», siger hun

AF OLE DALL
od@skivefolkeblad.dk

AAKJÆR: - Jens Vejmand er jo Højskolesangbogens vigtigste sang. Jeg er så taknemmelig for Jeppe Aakjærs sang.

Næsten alle kender Jeppe Aakjærs ord i Jens Vejmand, der blev skrevet i 1905. Carl Nielsen satte melodi til, og en klassiker var født.

Forfatter og sociolog Anette Prehn blev grebet af Aakjærs liv og ord efter et besøg på Jenle, og sidste år udkom »På gådejagt efter Jeppe Aakjærs usungne sange« - bog og cd - med Aakjær-inspirerede, nye sange baseret på, at Anette Prehn i studieboligen ved Jenle havde gennemlæst Jeppe Aakjærs taler, personlige breve, sange og romaner og givet de mest lyriske passager rim og verseform.

Og Anette Prehn er ikke færdig med Jeppe Aakjær - og inspiration

fra Aakjær. Og med »Danmarkspremiere« i Skive Folkeblad har hun nu forfattet en nutidig, ny version af Jens Vejmand. Hun fortæller om baggrunden:

- Frøet til teksten blev sået på Gram Højskole i august, hvor Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie havde inviteret mig til at holde foredrag om »Marie Bregendahls indflydelse på Jeppe Aakjær«. Efter foredraget - hvor vi står og taler om mine samfundskritiske sange - udbryder den ene af arrangørerne: »Anette, kan du ikke skrive en ny version af »Hvem sidder der bag skærmen« - sådan én, der spejler den gamle tekst ind i vores tid, nærmest vers for vers?«.

Et par dage efter - under indflydelse af samisk sang i et visetelt ved Præstø Fjord - kommer starten af den nye tekst pludselig til mig. Da jeg fornemmer, at der er mere på vej, vælger jeg at småløbe over til min bil og så begynder »modtagelsen« ellers, siger Anette Prehn.

Jens Vejmand blev dermed til Jens Blegmand i en nutidig udgave, hvor skærmafængigheden, og hvad deraf følger, bliver det bærende. Og med klar inspiration fra Jeppe Aakjærs tekst og opbygning i Jens Vejmand.

I bogen »På gådejagt efter Jeppe Aakjærs usungne sange« skriver Anette Prehn i øvrigt om sit forhold til netop Jens Vejmand:

»Som barn åbnede Jens Vejmand historien for mig gennem sin bro til mennesker, der har slidt og lidt for

JENS BLEGMAND

Hvem sidder der bag skærmen
med krum og stivnet ryg,
myoseramt i kroppen
af monotone tryk?

Det er såmænd Jens Blegmand,
så farveløs som sne.
Han nærstuderer pixler
af det, han gider se.

Og vågner du en morgen
i allerførste gry,
da har han allerede
søgt skærmens sikre ly.
Det var hans første handling,
det var hans stærke trang.
Nu sidder han fikseret,
helst hele dagen lang.

Og vender du tilbage
engang ved aftenstid,
er fingrene formentlig
i færd med deres slid.
De scroller, og de swiper
hvert eneste minut.
De undes ingen pause
men klikker uafbrudt.

Hans øjne bliver tørre,
de svier og gør ondt,
mens hovedsmerter breder
sig hele vejen rundt.
Det er såmænd Jens Blegmand,

der følger egen lyst,
og her til lands er trældom
en ret fra kyst til kyst.

Engang da ku' han lege,
og kroppen viste vej.
Engang da ku' han give
et livsfrimodigt »hej!«
Nu dukker han helst nakken,
når andre kommer nær,
for det at møde men'sker
er mestendels besvær.

Så gik han tit og ofte
på sansefattig sti,
men pludselig var barndom
og ungdom pist forbi.
Det blev til mange timer
- ja, flere leveår.
Gad vide hvilke minder,
som lever og består?

Der står på kirkegården
en sten og skyder ryg.
Det er såmænd Jens Blegmands.
Hans liv var fuld af tryk.
Et barn af tidens væsen,
en stækket melodi.
Først nu, i døden, skærmet
for skærmens tyranni.

Anette Prehn, august 2022

○ Anette Prehn - her fotograferet under besøg ved Jenle - Jeppe Aakjærs lokale kunstnerhjem - inspireres af Jeppe Aakjær, og det har senest ført til nydigtning af Jens Vejmand sangen. Det er i øvrigt Jeppe Aakjærs fødselsdag i morgen, lørdag. Han blev født 10. september 1866. ARKIVFOTO: STEEN DON

at bygge det samfund, vi er så privilegerede af at leve i i dag. Da jeg blev ældre, åbnede sangen samfundet for mig. I mit arbejde med socialt udsatte og hjemløse mødte jeg Jens Vejmand igen og igen. Det var mennesker, som havde ydet det bedste, de magtede, med de ressourcer, de havde, men som alligevel »ingen vegne« var kommet i omgivelsernes fordømmende øjne. Senere åbnede sangen en større verden for mig - og det gør den fortsat. For der er desværre stadig hundrede millioner af Jens Vejmand, -kvinder og -børn, som knokler under urimelige og nedværdigende forhold. I dag. Og i morgen«.

- Jens Blegmand er også et offer. Han lider under sin tidsalders strukturer og sin tids tvingende magt, siger Anette Prehn og tilføjer:

- For hvad er frihed overhovedet for noget i dag? Er det næsten konstant skærmbundne menneske i gang med at udøve frihed? Eller trækker det for en større herre?